

Profesorius Viktoras Algirdas Sniečkus

Vienas garsiausių lietuvių kilmės chemikų pasaulyje V. A. Sniečkus gimė 1937 m. rugpjūčio 1 d. Kaune, mirė 2020 m. gruodžio 18 d. Kanadoje. Lietuvos mokslų akademijos užsienio nariu buvo nuo 1997 m.

1959 m. baigė Albertos universitetą Edmontone, 1961 m. – magistro studijas Berklio universitete Kalifornijoje, 1965 m. Oregono universitete įgijo Chemijos mokslų daktaro laipsnį. 1979–1997 dirbo Waterloo universitete Ontarijo provincijoje, nuo 1998 m. buvo Queenso universiteto Kingstone profesorius.

Pagrindinės profesoriaus V. A. Sniečkaus mokslinių interesų sritys buvo organinių junginių sintezės reakcijos, tiesioginės metalo prijungimo reakcijos, gamtinių junginių sintezė, naujų asimetrinės sintezės ligandų paieška ir kt. Jis kūrė naujus sintezės metodus, kurie galėtų būti pritaikomi farmacijos pramonėje naujų vaistų kūrimui, pats buvo kai kurių sintezės metodų pradininkas.

Tokiomis organinės sintezės temomis profesorius yra publikavo virš 300 straipsnių apie 60 mokslinių apžvalgų prestižiniuose chemijos mokslo žurnaluose, parašė kelias knygas.

Profesorius palaikė glaudžius ryšius su Lietuva. Jo iniciatyva Lietuvoje buvo surengta keletas tarptautinių konferencijų, kurių metu skaityti paskaitas atvyko Nobelio premijų laureatai.

Profesorius V. A. Sniečkus buvo mokslo žurnalų „Science of Synthesis“ „Canadian Journal of Chemistry“ „SYNFACTS and SYNLETT“, „Polycyclic Aromatic Compounds“ redaktorius.

Jis buvo vienas iš Baltijos organinės sintezės konferencijos (Balticum Organicum Syntheticum) sukviečiančios žymiausių pasaulio organinės sintezės specialistus, Nobelio premijos laureatus, sumanytojų ir organizatorių.

Profesoriui skirti apdovanojimai: Alfredo Badero vardo organinės chemijos apdovanojimas 1993; Humbolto vardo premija 1996 m.; R. U. Lemieux vardo organinės chemijos premija, 1997; Lietuvos mokslo premija užsienio lietuviams (2010); Gedimino ordino Karininko kryžius (2002); „Globalios Lietuvos“ apdovanojimas mokslų ir technologijų kategorijoje (2012) ir kt.

Professor Victor Algirdas Snieckus
Foreign Member of the Lithuanian Academy of Sciences since 1997

Victor Algirdas Snieckus was born on August 1, 1937 in Kaunas, Lithuania, died on December 18, 2020. He spent his childhood in Germany during World War II before immigrating to Canada in 1948.

He studied chemistry at the University of Alberta, Canada, and the University of California, Berkeley, USA, and received his Ph.D. from the University of Oregon, Eugene, USA, in 1965. From 1965 to 1966, he was a postdoctoral researcher working with O.E. Edwards at the National Research Council, Ottawa, Canada. From 1967 to 1971, Victor Snieckus was an Assistant Professor at the University of Waterloo, Canada, from 1971 to 1979, an Associate Professor, and from 1979 to 1992, a Professor at the same university. He became Bader Chair in Organic Chemistry at Queen's University in 1998, he became Bader Chair in Organic Chemistry Emeritus in 2009, and was Snieckus Innovations Director since 2009. The company is dedicated to small molecule synthesis for the pharmaceutical industry.

He is best known for his contributions to organic synthesis, especially to the reaction coined as the directed ortho metalation reaction (DoM). It has achieved Name Reaction status and has found wide application in the preparation of pharmaceuticals (anti-AIDS, anti-inflammatory) and agrochemicals (antifungal for grain crops).

Among many other honors, Professor Snieckus received the Humboldt Research Award (Humboldt- Forschungspreis) in 1996, the International Society for Heterocyclic Chemistry Award in 2001, the AstraZeneca Excellence Award in Organic Synthesis in 2001, the Bernard Belleau Award of the Canadian Society for Chemistry in 2005, the Gedimino Order of the Republic of Lithuania, and the Honoris causa of Tallinn University of Technology. He became a Fellow of the Royal Society of Canada in 1993 and a Fellow of the American Chemical Society (ACS) in 2009. Lithuanian Science Prize for Foreign Lithuanian Scientists in 2010, Global Lithuanian Leader Award from the President of the Republic of Lithuania in 2012.

He was strongly involved in many chemical societies, the organization of the biennial Balticum Organicum Syntheticum (BOS) conference and in many journals as an Editor and Board Member, for example, for *Synlett* and *Science of Synthesis*.

Parengė

LMA Organizacinio skyriaus. vyriausioji specialistė

Valerija Paškauskienė

Naudoti šaltiniai:

1. V. A. Sniečkaus asmens byla
2. <https://mbcfconference.com/advisory-board/>
3. Nuotrauka iš en.wikipedia.org/wiki/File:Victor_Snieckus